

SINIESTRALITAT LABORAL (Fitxa núm. 15)
El coordinador de seguretat i salut davant la nova Llei reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció 32/2006.

Per **Xavier Font i Mach**, Enginyer Tècnic d'Obres Públiques,
 Col·legiat nº 10.663

El passat 19 d'octubre de 2006 es va publicar en el Butlletí oficial de l'Estat, la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció.

L'esmentada Llei suposa una novetat important en el nostre panorama legislatiu i pot incidir de forma significativa en el funcionament de les empreses del sector i en les pròpies tasques de Coordinació de Seguretat i Salut en les obres.

El seu contingut es pot estructurar en tres camps diferenciats:

- La definició de l'objecte, àmbit i conceptes de la Llei (articles 1-3)
- La normativa reguladora de la subcontractació en la construcció (articles 4-10)
- El règim sancionador (article 11). Introducció de noves infraccions susceptibles de sanció.

Del seu contingut cal destacar:

1.-Requisits exigibles a tota empresa contractista o subcontractista (art.4).

Tota empresa contractista i/o subcontractista té que complir els següents requisits:

1.1.-Complir els requisits bàsics que defineixen una empresa: tenir una organització productiva pròpia, amb els mitjans personals i materials necessaris pel seu desenvolupament, assumir els riscos, obligacions i responsabilitats pròpies de l'activitat; i exercir directament les facultats d'organització i direcció dels seus treballadors.

1.2.-Complir els requisits bàsics que té que reunir la empresa constructora en matèria de prevenció de riscos laborals: disposar dels recursos humans necessaris per a desenvolupar la seva activitat amb la formació en matèria de prevenció de riscos.

1.3.-Estar inscrites al registre d'Empreses Acreditades.

1.4-Disposar d'un nombre de treballadors contractats amb caràcter indefinit no inferior al 10 per 100 durant els 18 primers mesos de vigència de la Llei; més del 20 per 100 durant els mesos 19 a 36, i més del 30 per 100 a partir de 37 mes.

2.-Règim de contractació:

Com a regla general s'estableix la llibertat de subcontractació fins al tercer nivell contractista, primer subcontractista, segon subcontractista i tercer subcontractista-, de manera que el tercer subcontractista no podrà subcontractar els treballs que li hagin subcontractat (art 5).Excepcions:

-El treballador autònom no podrà subcontractar els treballs que li siguin encomanats a ell mateix.

-Quan l'organització productiva posada en l'ús de l'obra per part dels subcontractistes, consisteixi en l'aportació de mà d'obra, tampoc es podran subcontractar aquests treballs encomanats.

-La direcció facultativa podrà autoritzar la subcontractació a nivell adicional- quart subcontractista- en cas que es justifiqui l'especialització dels treballs, complicacions tècniques de la producció o circumstàncies de força major.

"Artículo 5. Régimen de la subcontratación

1. *La subcontratación, como forma de organización productiva, no podrá ser limitada, salvo en las condiciones y en los supuestos previstos en esta Ley.*
2. *Con carácter general, el régimen de la subcontratación en el sector de la construcción será el siguiente:*

- a) *El promotor podrà contractar directament amb quantes contractistes estimi oportuna ja siguin persones físiques o jurídiques.*
 - b) *El contractista podrà contractar amb les empreses subcontractistes o treballadors autònoms la realització dels treballs que hauria contractat amb el promotor.*
 - c) *El primer i segon sub-contractistes podran sub-contractar la realització dels treballs que, respectivament, tinguin contractats, llevat que en els casos previstos en la lletra f) del present apartat.*
 - d) *El tercer subcontractista no podrà subcontractar els treballs que hauria contractat amb un altre subcontractista o treballador autònom.*
 - e) *El treballador autònom no podrà subcontractar els treballs a ell encomanats ni a altres empreses subcontractistes ni a altres treballadors autònoms.*
 - f) *Asimismo, tampoco podran subcontractar los subcontractistas, cuya organización productiva puesta en uso en la obra consista fundamentalmente en la aportación de mano de obra, entendiéndose por tal, la que para la realización de la actividad contratada no utiliza más equipos de trabajo propios que las herramientas manuales, incluidas las motorizadas portátiles, aunque cuenten con el apoyo de otros equipos de trabajo distintos de los señalados, siempre que éstos pertenezcan a otras empresas, contratistas o subcontractistas, de la obra.*
3. *No obstante lo dispuesto en el apartado anterior, cuando en casos fortuitos debidamente justificados, por exigencias de especialización de los trabajos, complicaciones técnicas de la producción o circunstancias de fuerza mayor por las que puedan atravesar los agentes que intervienen en la obra, fuera necesario, a juicio de la dirección facultativa, la contratación de alguna parte de la obra con terceros, excepcionalmente se podrá extender la subcontratación establecida en el apartado anterior en un nivel adicional, siempre que se haga*

constar por la dirección facultativa su aprobación previa y la causa o causas motivadoras de la misma en el Libro de Subcontratación al que se refiere el artículo 7 de esta Ley.

No se aplicará la ampliación excepcional de la subcontratación prevista en el párrafo anterior en los supuestos contemplados en las letras e) y f) del apartado anterior, salvo que la circunstancia motivadora sea la de fuerza mayor.

4. *El contractista debera posar en coneixement del coordinador de seguretat i salut i dels representants dels treballadors de les diferents empreses incloses en l'àmbit de realització del seu contracte que figurin relacionats en el Libro de Subcontratación la subcontratación excepcional prevista en el apartat anterior.*

Asimismo, debera posar en conocimiento de la autoridad laboral competente la indicada subcontratación excepcional mediante la remisión, en el plazo de los cinco días hábiles siguientes a su aprobación, de un informe en el que se indiquen las circunstancias de su necesidad y de una copia de la anotación efectuada en el Libro de Subcontratación.

3.-Deure de vigilància i responsabilitats derivades del seu incumpliment:

3.1.-Les empreses contractistes o subcontractistes tenen que vigilar el compliment de les disposicions contingudes en la Llei per part de les empreses subcontractistes i treballadors autònoms amb qui contractin. Tanmateix, el subcontractista ha de comunicar al contractista tota la informació necessària per al compliment de la Llei (art 7.1)

3.2.-S'estableix la responsabilitat solidària de les empreses subcontractants i subcontractades, que incompleixin les obligacions d'acreditació i registre previstes en l'article 4.2 o en el règim de subcontractació, respecte de les obligacions laborals i de seguretat social (art 7.2).

4.-Llibre de Subcontractació (art 8):

En tota obra de construcció, el contractista haurà de tenir el Llibre de Subcontractació d'acord amb el model que s'indiqui reglamentàriament. Tindran accés a aquest llibre, el Promotor de l'obra, la Direcció Facultativa, el Coordinador de Seguretat i Salut, les empreses que intervenen a l'obra, els Tècnics prevencionistes, l'Autoritat Laboral i els Representants dels treballadors que intervenen a l'obra. Al no existir, encara, el model de Llibre s'utilitzarà la fitxa que s'annexa a la Llei.

Artículo 8. Documentación de la subcontratación.

1. *En toda obra de construcción, incluida en el ámbito de aplicación de esta Ley, cada contratista deberá disponer de un Libro de Subcontratación.*

En dicho libro, que deberá permanecer en todo momento en la obra, se deberán reflejar, por orden cronológico desde el comienzo de los trabajos, todas y cada una de las subcontrataciones realizadas en una determinada obra con empresas subcontratistas y trabajadores autónomos, su nivel de subcontratación y empresa comitente, el objeto de su contrato, la identificación de la persona que ejerce las facultades de organización y dirección de cada subcontratista y, en su caso, de los representantes legales de los trabajadores de la misma, las respectivas fechas de entrega de la parte del plan de seguridad y salud que afecte a cada empresa subcontratista y trabajador autónomo, así como las instrucciones elaboradas por el coordinador de seguridad y salud para marcar la dinámica y desarrollo del procedimiento de coordinación establecido, y las anotaciones efectuadas por la dirección facultativa sobre su aprobación de cada subcontratación excepcional de las previstas en el artículo 5.3 de esta Ley.

Al Libro de Subcontratación tendrán acceso el promotor, la dirección facultativa, el coordinador de seguridad

y salud en fase de ejecución de la obra, las empresas y trabajadores autónomos intervinientes en la obra, los técnicos de prevención, los delegados de prevención, la autoridad laboral y los representantes de los trabajadores de las diferentes empresas que intervengan en la ejecución de la obra.

2. *Asimismo, cada empresa deberá disponer de la documentación o título que acredite la posesión de la maquinaria que utiliza, y de cuanta documentación sea exigida por las disposiciones legales vigentes.*
3. *Reglamentariamente se determinarán las condiciones del Libro de Subcontratación al que se refiere el apartado 1, en cuanto a su régimen de habilitación, por la autoridad laboral autonómica competente, así como el contenido y obligaciones y derechos derivados del mismo, al tiempo que se procederá a una revisión de las distintas obligaciones documentales aplicables a las obras de construcción con objeto de lograr su unificación y simplificación.*

5.-Documentació relativa a la maquinària (art 8.2):

Tota empresa disposarà de la documentació que acrediti la possessió de la maquinària que s'utilitza.

6.-Participació dels treballadors (art 9):

Els representants dels treballadors de les diferents empreses tindran que éssers informats de les contractacions i subcontractacions que es realitzin a les obres que participin.

7.-Acreditació de la formació preventiva dels treballadors (art 10):

Artículo 10. Acreditación de la formación preventiva de los trabajadores.

1. *Las empresas velarán por que todos los trabajadores que presten servicios en*

las obras tengan la formación necesaria y adecuada a su puesto de trabajo o función en materia de prevención de riesgos laborales, de forma que conozcan los riesgos y las medidas para prevenirlos.

2. *Sin perjuicio de la obligación legal del empresario de garantizar la formación a que se refiere el apartado anterior, en la negociación colectiva estatal del sector se podrán establecer programas formativos y contenidos específicos de carácter sectorial y para los trabajos de cada especialidad.*
3. *Dadas las características que concurren en el sector de la construcción, reglamentariamente o a través de la negociación colectiva sectorial de ámbito estatal, se regulará la forma de acreditar la formación específica recibida por el trabajador referida a la prevención de riesgos laborales en el sector de la construcción.*

El sistema de acreditación que se establezca, que podrá consistir en la expedición de una cartilla o carné profesional para cada trabajador, será único y tendrá validez en el conjunto del sector, pudiendo atribuirse su diseño, ejecución y expedición a organismos paritarios creados en el ámbito de la negociación colectiva sectorial de ámbito estatal, en coordinación con la Fundación adscrita a la Comisión Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.

8.-Règim sancionador:

En la redacció de la Llei s' estableix un règim sancionador per al promotor, per al Contractista i per al Subcontractista, podem destacar els següents com a més importants:

- Permetre a través de la Direcció facultativa l'aprovació de l'ampliació excepcional de la cadena de subcontractació sense causes motivadores de la mateixa. Falta greu (art12.29)
- No disposar del Llibre de Subcontractació (art 11.6). Falta greu.
- No disposar de la documentació de la maquinària que s'utilitzi (art11.7). Falta greu.
- No portar al dia i en ordre el Llibre

de Sucontractació (art 12.28.a). Falta greu.

- Permetre que els treballadors autònoms superin la cadena de subcontractació (art 12.28.b). Falta greu.
- No acreditar que disposa de recursos humans, formació en prevenció de riscos laborals, organització preventiva o inscripció en el registre d'empreses acreditades quan es tracti de treballs amb riscos especials (art 13.16). Falta molt greu.
- Subcontractar superant els nivells de subcontractació permesos quan es tracti de treballs amb riscos especials (art13.15.b). Falta mou greu.

La Llei entrarà en vigor als sis mesos de la seva publicació, és a dir, el dia 19 d'abril de 2007. Els articles 4 i 5 exigibles als contractistes i subcontractistes no seran d'aplicació a les obres iniciades amb anterioritat a aquesta data.

